

Vallès Oriental

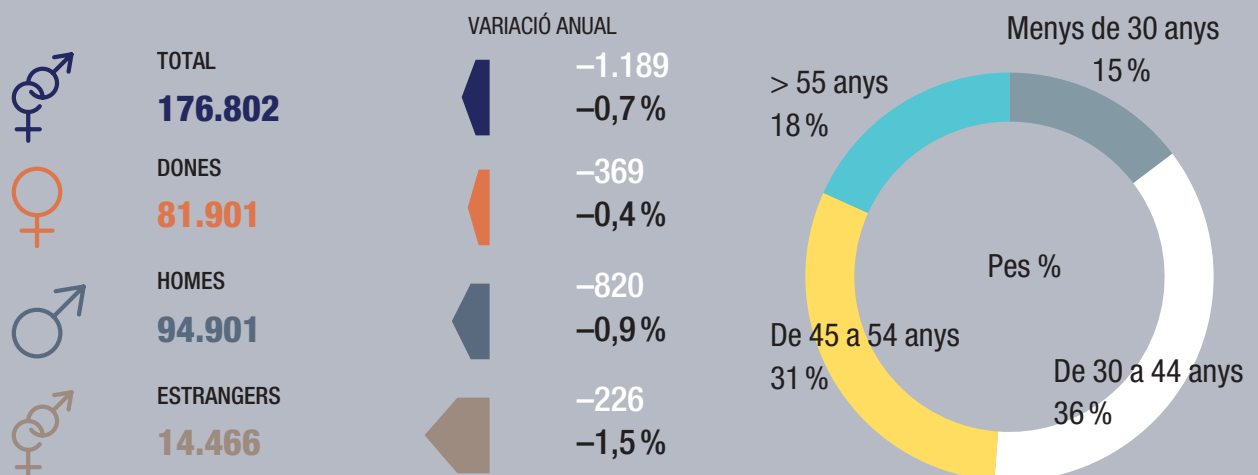

Resum executiu

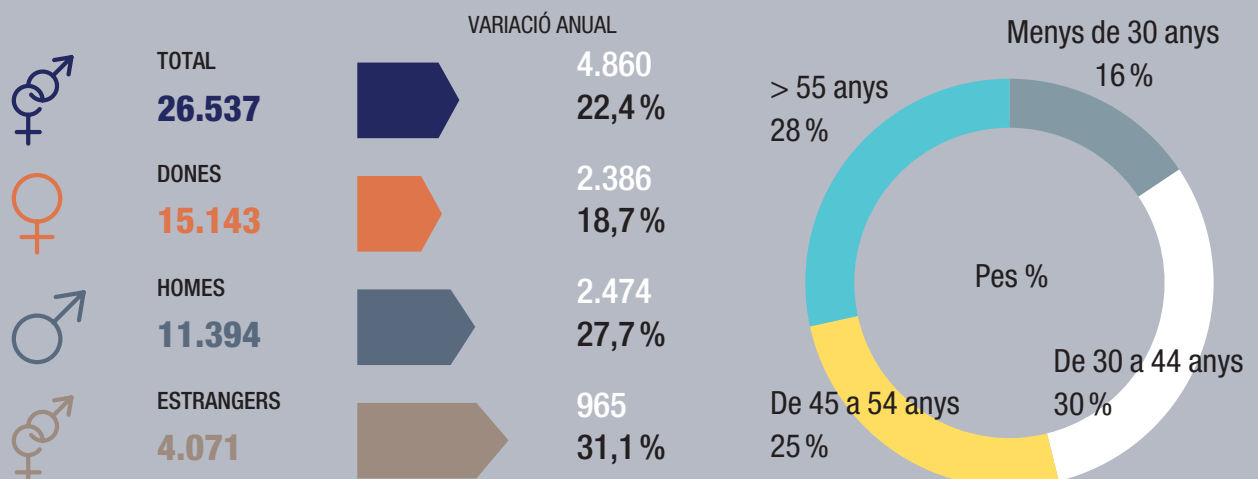
En el 2020 el Vallès Oriental ha presentat una evolució socioeconòmica negativa en la majoria d'indicadors, però d'entre les dotze comarques és de les menys afectades per la crisi de la covid-19. El nombre d'aturats registrats va pujar un 22,4 % el 2020 (27,7 % a la província) i destaca l'augment dels joves de menys de 30 anys (35,5 %), menor en comparació amb la mitjana provincial (41,0 %). La taxa d'atur registrat ha augmentat respecte al 2019 i se situa en el 13,1 % (13,3 % a la província).

L'ocupació registrada resident a la comarca va baixar aquest any un 0,7 % (-2,2 % a la província) i destaca que només va caure en la franja dels menors de 44 anys. Pel que fa als llocs de treball de la comarca, amb un descens de l'1,5 % (-2,3 % a la província), destaquen les pèrdues en els subsectors de serveis de menjar i begudes, els productes metàl·lics i l'educació. Els llocs de treball han baixat en el treball assalariat (-1,8 %) i es mantenen en els autònoms (0,0 %). El nombre d'empreses ha caigut un 7,0 % (-8,5 % a la província).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2020

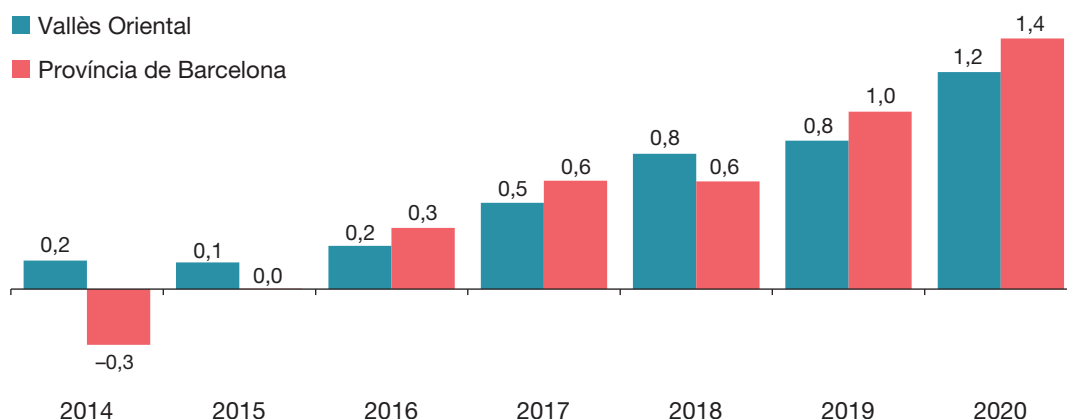
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2020

La comarca del Vallès Oriental té una superfície de 735 km², el 9,5 % de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està composta per trenta-nou municipis que tenen una superfície mitjana de prop de 19 km², la tercera superfície més petita, a sis quilòmetres quadrats de la mitjana total. Granollers n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2014-2020 (en percentatge)

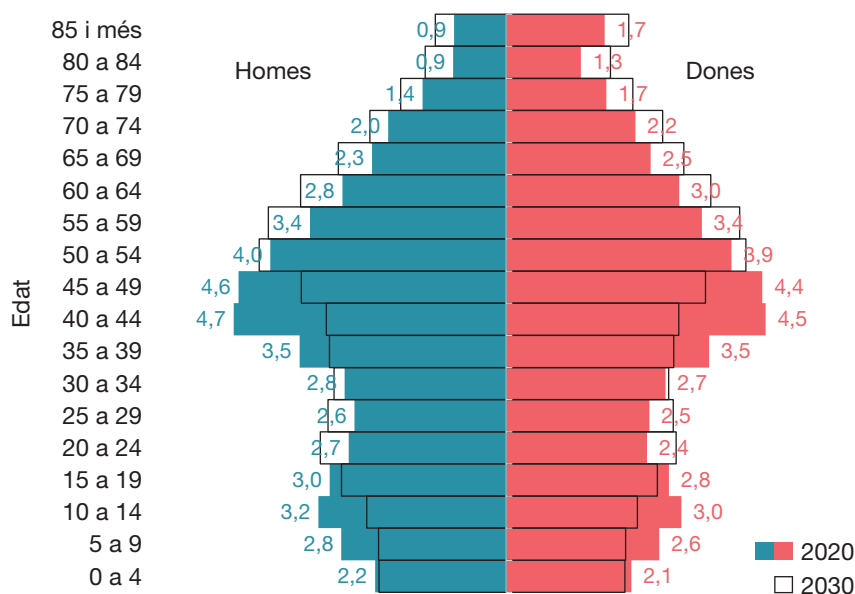

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Vallès Oriental té 414.570 **habitants**, és la cinquena comarca més poblada d'entre les dotze comarques barcelonines, i presenta un augment de l'1,2% en el padró de 2020. La població amb nacionalitat espanyola ha pujat un 0,6% mentre que la població estrangera ha crescut un 7,7%, en què destaquen els colombians (37%), els veneçolans (35,2%) i els hondurenys (30,4%). Dels trenta-nou municipis de la comarca, en el darrer any només cinc han perdut població, i de la resta destaquen els augments de Granollers (1.151), Les Franqueses del Vallès (272), Bigues i Riells (266) i Caldes de Montbui (255), entre d'altres.

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Vallès Oriental 2020-2030 (en percentatge)

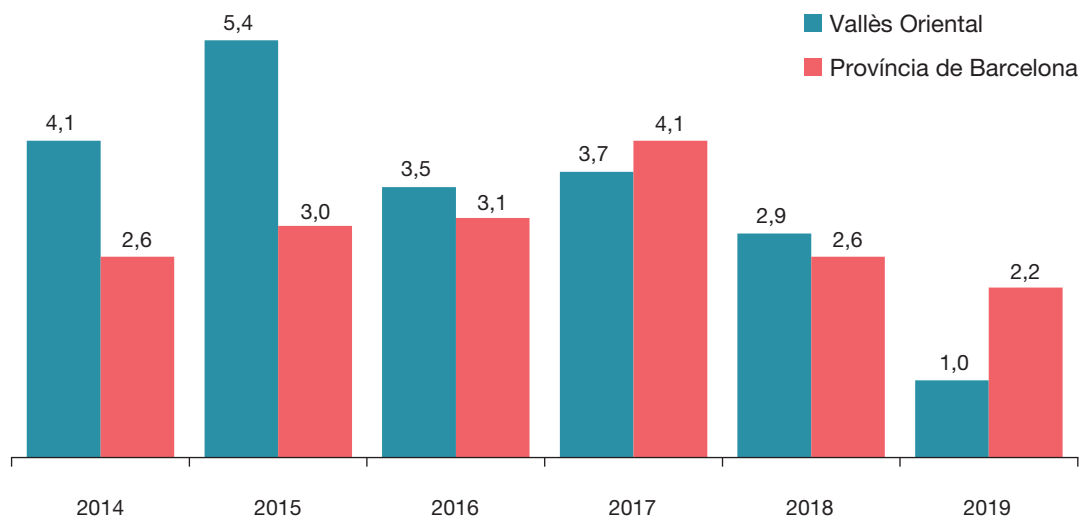

A la comarca del Vallès Oriental, la població menor de 16 anys es va reduir un 1,2% en el padró de l'any 2020 mentre que la població gran va augmentar un 2,8%.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

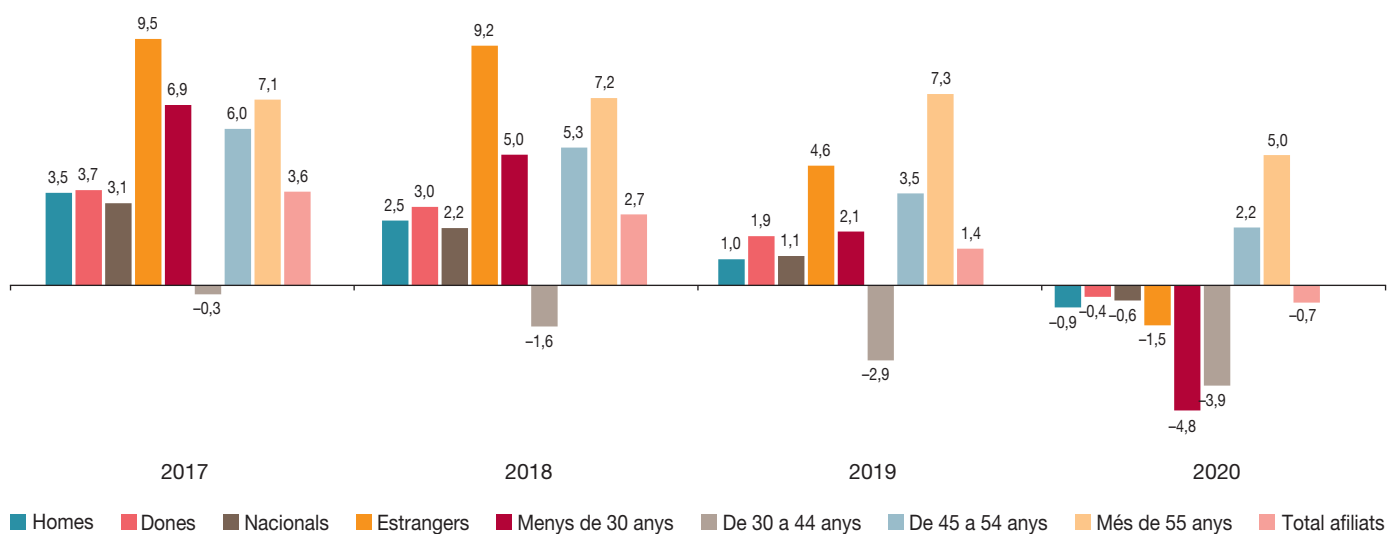
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2020

La pèrdua d'ocupació resident a la comarca al llarg de l'any 2020 ha estat més del doble en els homes ocupats (-0,9 %) que en les dones ocupades (-0,4 %).

Segons l'Anuari Econòmic Comarcal 2020 del BBVA, el VAB de la comarca del Vallès Oriental (vegeu el Gràfic 3) va augmentar un 1,0 % durant l'any 2019. L'ocupació registrada de la població resident a la comarca va baixar un 0,7 %, i especialment en les persones ocupades menors de 30 anys (-4,8 %) i les de 30 a 44 anys (-3,9 %), mentre que van pujar els majors de 45 anys. Així, l'any va finalitzar amb 176.802 persones ocupades, 1.189 menys que el 2019.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Oriental (en percentatge)

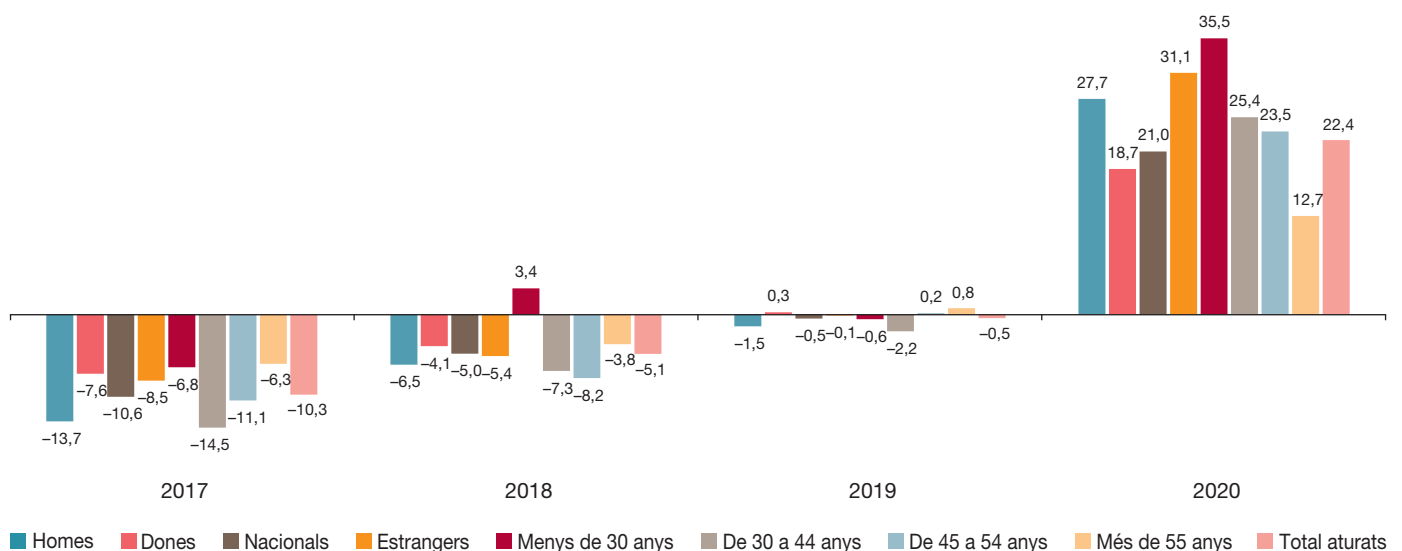
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat (vegeu el Gràfic 5) va créixer al llarg de l'any 2020 en 4.860 aturats, en xifres absolutes, amb una variació anual del 22,4 % (el 27,7 % provincial). A final del 2020 hi havia 26.537 aturats registrats a la comarca, i la taxa d'atur registrat va augmentar respecte a 2019 i es va situar en el 13,4 % (el 13,3 % a la província).

Per sexe, l'atur dels homes va créixer un 27,7 % i el de les dones un 18,7 %. L'atur nacional va pujar un 21,0 % mentre que els aturats estrangers van créixer amb més intensitat (31,1 %). Per edats, destaca el creixement anual dels aturats de menys de 30 anys (35,5 %) respecte a la resta d'edats. Pel que fa als sectors d'activitat econòmica, el sector serveis és el que més ha pujat en xifres absolutes (3.570) i, en percentatge, és el sector de l'agricultura (38,8 %).

Gràfic 5

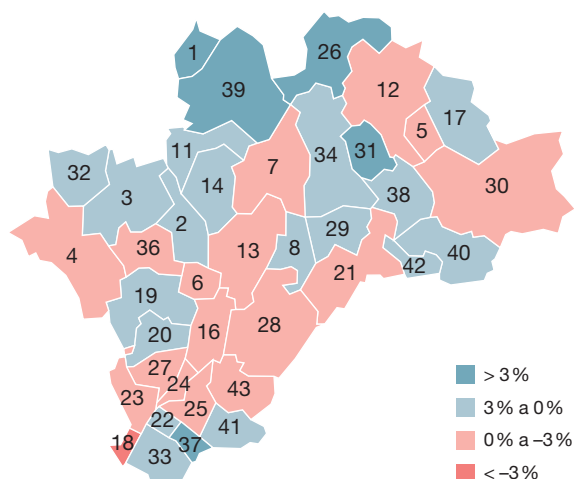
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.
Vallès Oriental (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

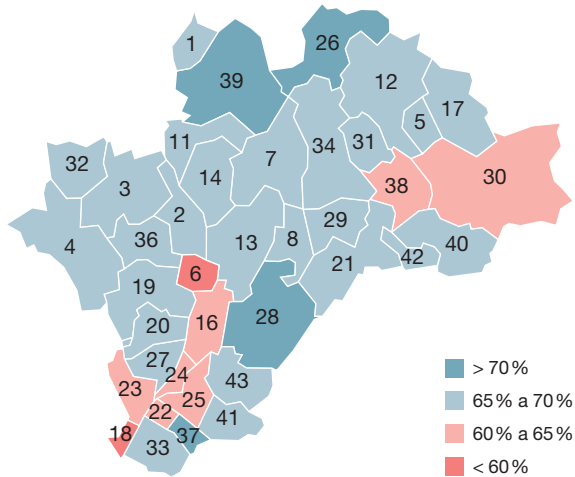
Variació població ocupada registrada.
Vallès Oriental, 2020 (en percentatge)

L'any 2020, la població aturada registrada a la comarca va créixer un 22,4 % i la taxa d'atur registrat va augmentar respecte a 2019 i es va situar en el 13,4 % el desembre de 2020.

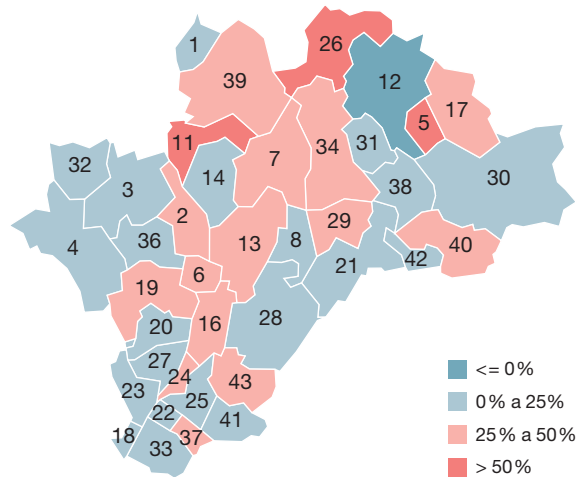
Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Vallès Oriental, 2020 (en percentatge)

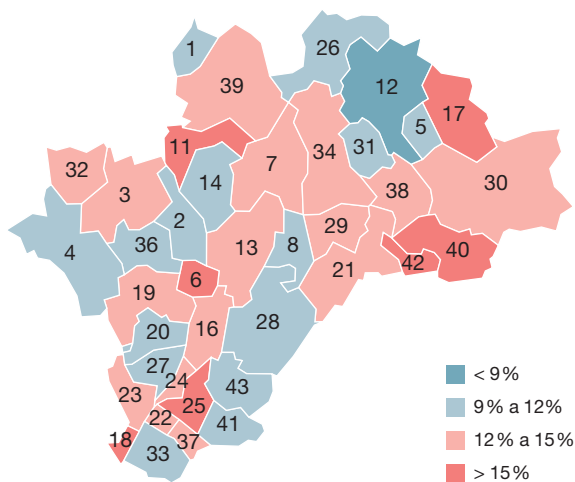
Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Vallès Oriental, 2020 (en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Vallès Oriental, 2020 (en percentatge)

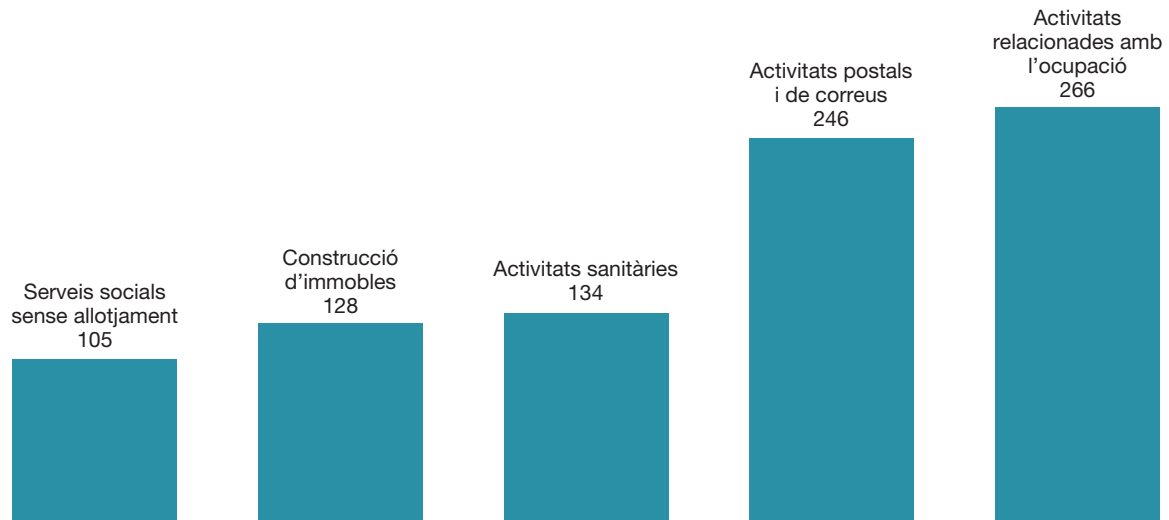

17 municipis dels 39 han perdut persones ocupades, i només 2 tenen una taxa d'ocupació inferior al 60%. 38 municipis han augmentat l'atur registrat i 7 ho fan amb una taxa d'atur superior al 15%.

1 Aiguafreda	17 Gualba	30 Sant Celoni
2 Ametlla del Vallès (L')	18 Llagosta (La)	31 Sant Esteve de Palautordera
3 Bigues i Riells	19 Lliçà d'Amunt	32 Sant Feliu de Codines
4 Caldes de Montbui	20 Lliçà de Vall	33 Sant Fost de Campsentelles
5 Campins	21 Llinars del Vallès	34 Sant Pere de Vilamajor
6 Canovelles	22 Martorelles	36 Santa Eulàlia de Ronçana
7 Cànoves i Samalús	23 Mollet del Vallès	37 Santa Maria de Martorelles
8 Cardedeu	24 Montmeló	38 Santa Maria de Palautordera
11 Figaró-Montmany	25 Montornès del Vallès	39 Tagamanent
12 Fogars de Montclús	26 Montseny	40 Vallgorguina
13 Franqueses del Vallès (Les)	27 Parets del Vallès	41 Vallromanes
14 Garriga (La)	28 Roca del Vallès (La)	42 Vilalba Sasserra
16 Granollers	29 Sant Antoni de Vilamajor	43 Vilanova del Vallès

Gràfic 6

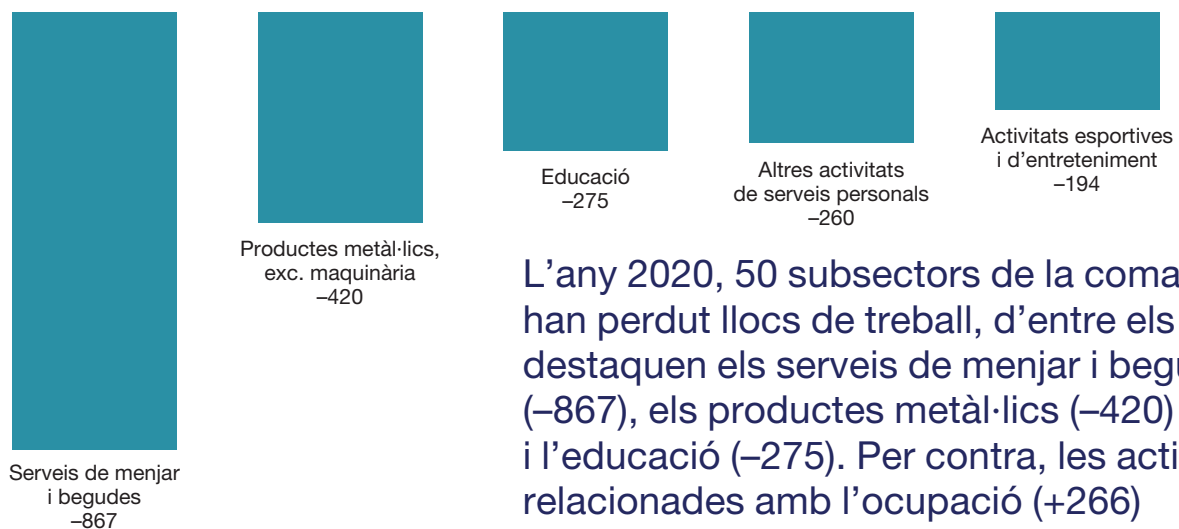
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Vallès Oriental, 2020 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Vallès Oriental, 2020 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

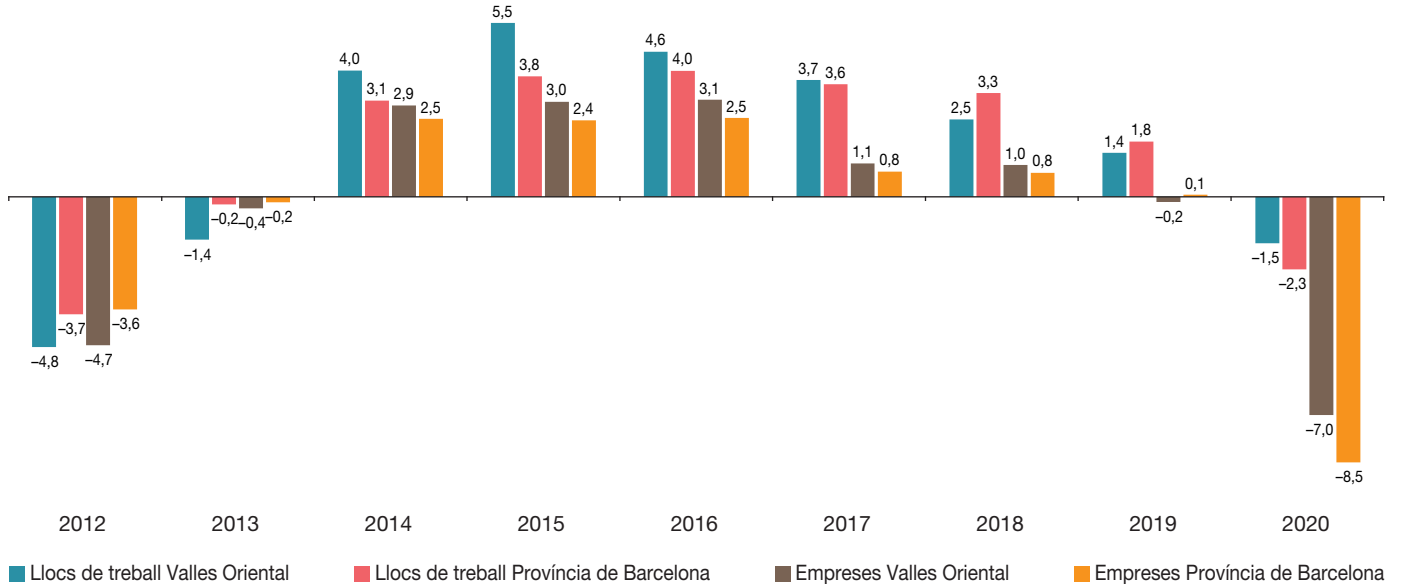
L'any 2020, 50 subsectors de la comarca han perdut llocs de treball, d'entre els quals destaquen els serveis de menjar i begudes (-867), els productes metàl·lics (-420) i l'educació (-275). Per contra, les activitats relacionades amb l'ocupació (+266) i les activitats postals i de correus (+246) destaquen d'entre els sectors que han guanyat llocs de treball el 2020.

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixen o no) es va situar a final del 2020 en 144.714, 2.176 menys que l'any anterior, un -1,5% menys, i és la tercera que menys ha perdut de les dotze comarques barcelonines i presenta una millor xifra que la mitjana provincial (-2,3%). Els llocs de treball han baixat en el treball assalariat (-1,8%) i es mantenen en els autònoms (0,0%).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

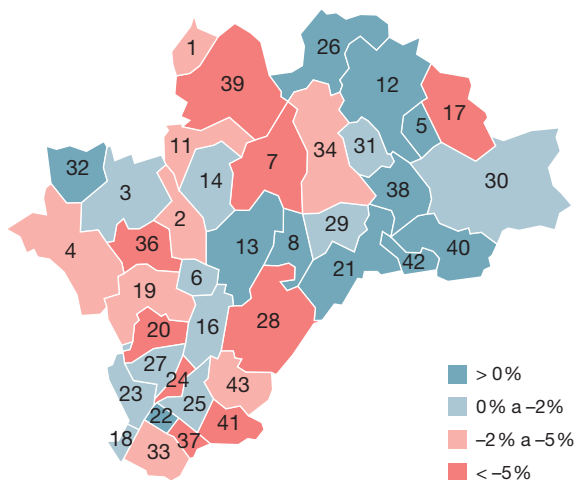

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el Mapa 5) ha registrat reduccions en vint-i-vuit municipis, dels quals a nivell percentual destaquen Cànoves i Samalús (-16,6 %), Lliçà de Vall (-8,2 %), La Roca del Vallès (-6,4 %), Santa Eulàlia de Ronçana (-6,3 %) i Montmeló (-6,2 %). En valors absoluts també destaquen Granollers (-427), Montornès del Vallès (-103) i Caldes de Montbui (-181). Per contra, destaca el creixement anual de Les Franqueses del Vallès (223), Martorelles (160) i Cardedeu (98).

Mapa 5

Variació llocs de treball registrats. Vallès Oriental, 2020 (en percentatge)

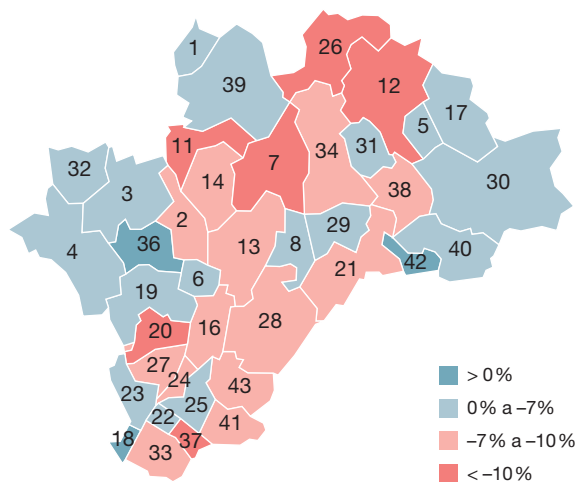

Al llarg de l'any 2020, el nombre de llocs de treball a la comarca s'ha reduït un 1,5 % (-1,8 % assalariats, 0,0 % autònoms) i el nombre d'empreses ha baixat un 7,0 % (-869).

En el cas de les **empreses** (comptes de cotització), el decreixement ha estat del $-7,0\%$ (-869) i situa la xifra total d'empreses en 11.629 a final de 2020. Respecte a la mitjana provincial ($-8,5\%$), la comarca se situa per sota de les pèrdues totals. Per subsectors, les pèrdues més importants s'observen en els serveis de menjar i begudes (-85), el comerç a l'engròs (-84), les activitats immobiliàries (-47), els productes metàl·lics (-49) i altres activitats de serveis personals (-70).

Mapa 6

Variació empreses registrades.
Vallès Oriental, 2020 (en percentatge)

36 municipis del Vallès Oriental han perdut empreses al llarg de l'any 2020, i d'entre aquests destaquen Granollers (-249), Les Franqueses del Vallès (-64), Parets del Vallès (-49) i La Garriga (-49). Només Santa Eulàlia de Ronçana ($+3$) ha augmentat el nombre d'empreses.

El desembre del 2020 hi havia concedides 14.038 **prestacions per desocupació** i respecte al 2019 l'augment ha estat de 82 prestacions. La taxa de cobertura ha disminuït fins a $56,6\%$ ($68,7\%$ l'any anterior) i se situa a prop de dos punts per sota de la mitjana de la demarcació ($58,5\%$). Al llarg de l'any s'han produït moltes fluctuacions mensuals en aquestes dades a causa de la comptabilització de les persones en ERTO (expedient de regulació temporal d'ocupació) dins el grup dels perceptors de prestacions contributives.

El nombre de **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2020 ha arribat a 118.654, que representa un descens del $25,7\%$ (-41.071 contractes), una davallada que respon a les aturades de l'activitat econòmica motivades per la crisi de la covid-19, especialment en el sector serveis. Per tipologia, la contractació indefinida ha caigut en 4.549 contractes i la contractació temporal en 36.522 contractes.

Foment de les comunitats energètiques en els polígons d'activitat econòmica

Mònica Cañamero Gómez, Tècnica d'empresa i emprenedoria de l'Ajuntament de Granollers

Marc Vives Llovet, Tècnic d'empresa i emprenedoria de l'Ajuntament de Granollers

El sector industrial es troba en un moment de canvis importants. Alguns són derivats de la situació d'emergència climàtica i d'altres de l'impacte que ha tingut i tindrà la covid-19, però tots afectaran la competitivitat de les empreses. Aquest article presenta una experiència promoguda des de Can Muntanyola, el centre de serveis a les empreses del Servei de promoció econòmica de l'Ajuntament de Granollers, per fomentar les comunitats energètiques en els polígons d'activitat econòmica (PAE), com un instrument per facilitar a les empreses la transició energètica i millorar la seva competitivitat per mitjà de la reducció dels costos energètics.

Antecedents: problemàtiques actuals

La transició energètica en el sector industrial es troba afavorida, en primer lloc, per les polítiques macro adreçades a descarbonitzar l'economia que han condicionat algunes grans empreses a començar a aplicar mesures en aquest sentit. El Règim de Comerç de Drets d'Emissió, per exemple, afectarà cada cop més activitats i augmentarà el cost d'emetre CO₂. Però fora d'aquests sectors obligats i d'algunes grans empreses, són encara poques les PIME que descarbonitzen la seva activitat, atès les dificultats que tenen per fer-ho. Aquestes polítiques afavoreixen que la demanda sigui cada vegada més exigent quant a l'impacte ambiental dels béns i serveis. I cal preveure que l'aplicació de polítiques i normatives concretes, com la de l'etiquetatge de petjada de carboni o l'establiment de requeriments per part de les empreses o administracions, reforçaran aquestes exigències del mercat. En segon lloc, l'any 2019 es va detectar una desacceleració de l'economia que va moure les empreses a millorar la seva competitivitat per mitjà de la reducció dels costos. Aquesta desacceleració s'ha vist agreujada amb la pandèmia de la covid-19. Implementar mesures per reduir els costos energètics o per generar energia per a l'autoconsum esdevenen mecanismes que milloren la situació econòmica de les empreses.

Les PIME, sobretot les micro i les petites empreses, encara no són un client clar per a les empreses del sector de serveis energètics (gestors energètics, auditors, agregadors, consultories) i d'implementació de projectes d'energia renovable. Aquestes PIME, ja sigui pel tipus d'activitat i/o per les seves dimensions, veuen com els projectes o serveis energètics no compleixen amb les seves necessitats de retorn econòmic i la descarbonització es redueix a algunes —poques— mesures. En els darrers anys, les activitats desenvolupades des de Can Muntanyola han permès evidenciar aquestes realitats. S'han desenvolupat actuacions adreçades a promoure una cultura energètica en l'empresa mitjançant formacions, tallers, jornades; a implementar serveis compartits en els PAE vinculats amb el consum energètic, com el gestor energètic compartit o el servei d'avaluació del potencial solar de les naus industrials, i promoure un projecte de generació d'energia tèrmica centralitzada i de distribució entre els industrials. A partir d'aquestes actuacions s'han pogut detectar els principals obstacles i les oportunitats en la implementació de la transició energètica en els PAE.

L'aparició del concepte de comunitat energètica (CE) així com la flexibilització de la normativa vinculada a l'autoconsum d'energia són una clara oportunitat per promoure projectes de transició energètica de les PIME als PAE.

El vector energètic als PAE de Granollers

A Granollers tots els PAE disposen del subministrament energètic bàsic (gas i electricitat) i disposen d'associacions de polígons, que vetllen pels interessos de les empreses i treballen per millorar la gestió dels espais i la qualitat de les seves infraestructures i serveis. Les associacions treballen en col·laboració amb l'Ajuntament, que disposa d'un grup específic de treball de polígons, per donar resposta a necessitats vinculades amb l'entorn físic (neteja, senyalització, accessos) i també identifiquen i promouen iniciatives més avançades en què l'economia d'escala té un paper important (residus, telecomunicacions, etc.).

En els darrers anys, les associacions han augmentat l'interès en desenvolupar nous serveis i projectes en àrees com l'energia o l'economia circular, que encara no estan plenament integrades en l'organització de les empreses. Com, per exemple, la realització d'un concurs per a la compra agregada d'energia, l'oferiment de descomptes en la contractació d'empreses especialitzades en energia, l'anàlisi de la contractació energètica o la contractació directa de la modalitat bàsica del servei de gestió energètica als seus associats. S'han detectat, però, els obstacles següents en l'impuls d'aquestes propostes: interessos/necessitats de les empreses associades molt diversos; el grau d'implicació de les empreses en la mateixa associació; les expectatives de les empreses respecte dels serveis de les associacions; l'orientació de les associacions en els projectes o, en ocasions, el conflicte d'interessos.

Les comunitats energètiques, com abordar-les

Per tal de donar continuïtat als serveis energètics oferts des de Can Muntanyola i per facilitar la materialització d'algun dels projectes de generació compartida d'energia o de compra agregada de béns i serveis, detectats com a potencialment interessants a través de la feina realitzada fins ara, es va considerar que les comunitats energètiques (CE) podien ser una figura adequada.

Es considera una CE com una «associació d'empreses d'un determinat entorn que facilita treballar el vector energètic de les empreses d'una forma agrupada, que possibilita la implementació de serveis comuns i aprofita les economies d'escala en la compra agregada de béns i serveis o en la implementació de projectes de generació centralitzada d'energia». Tenint en compte que existeixen associacions pròpies dels polígons, es va valorar de considerar-les com a punt de partida d'una CE. En aquest sentit, però, l'anàlisi dels estatuts de les associacions dels PAE va concloure que calien petits canvis estatutaris per poder «convertir-se» en CE.

Cal considerar que moltes de les empreses implicades en els serveis energètics i que ja veuen els beneficis de treballar de forma associada, es localitzen en diferents polígons de la ciutat. Si s'analitza el nombre d'empreses de cada polígon i la seva distribució, no es justifica la creació d'una CE específica per a cada polígon. Per aquest motiu, es fa evident que per fomentar la creació d'una CE i els beneficis que se'n deriven cal englobar el conjunt d'empreses ja sensibilitzades i amb una motivació clara, independentment del polígon industrial on són ubicades.

A continuació es detallen els projectes i serveis que es poden oferir des de la CE i com s'articularia amb el servei que actualment ja es presta, a nivell local, des del Servei de promoció econòmica de l'Ajuntament de Granollers.

	Descripció	Com s'ofereix actualment	Aplicació a la CE
Gestor energètic compartit	Especialista en contractació/ facturació i projectes d'eficiència energètica	Granollers Mercat a través de contractació externa	Amb personal propi
Avaluació del potencial solar	Assessorament per implementar sistemes de generació d'energia solar tèrmica i fotovoltaica.	Granollers Mercat mitjançant personal propi	CE amb el suport de Granollers Mercat
Formació i conscienciació	Tallers, xerrades i jornades	Granollers Mercat mitjançant personal propi i participació d'especialistes externs	Granollers Mercat en coordinació amb la CE
Compra agregada d'energia	Concurs de compra agregada d'energia	Associacions dels PAE	Associacions en coordinació amb la CE
Gestió de la compra agregada de béns i serveis	Concurs per a la compra de motors d'aire comprimit	Granollers Mercat a través del gestor energètic	CE amb el suport de Granollers Mercat
Compra de béns i serveis	Compra agregada de béns utilitzats en benefici de tota la comunitat	No es realitza	CE, com a titular dels béns o serveis
Generació d'energia compartida	Implementació de sistemes d'autoconsum compartit.	Detectats per Granollers Mercat	CE amb el suport de Granollers Mercat